

MATHILDA WREDE-INSTITUTET

HANDLINGSPLAN 2018-2019

Mathilda Wrede-institutets uppgift är att synliggöra det sociala arbetets roll i samhället. Under perioden 2018-2019 satsar institutet på att planera forsknings-, utvecklings- och utbildningsstrukturer på långsikt inför social-, och hälsovårds- och landskapsreformen. Institutet är samtidigt en kritisk aktör som vill bredda diskussionen till att handla om annat än socialt arbete inom social-, och hälsovårds- och landskapsreformen.

För praktikforskning innebär handlingsplansperioden att praktikforskning får en bredare förankring, nya gränsöverskridande strukturer för praktikrelaterad undervisning utvecklas och nya former och koncept för forskning i praktiken testas. De ungas perspektiv, barn och barnfamiljers perspektiv samt delaktighet är centrala temaområden inom praktikforskning inom ramen för institutet. Därtill satsas på forskning om äldres aktörskap samt socialt arbete och kultur.

Verksamhet som föreslås till Mathilda Wrede-institutet behandlas och evalueras med hjälp av en processmodell (se bilaga 1) i institutets styrelse.

1. Interaktiva samarbetsformer och nya kunskapsallianser

Mathilda Wrede-institutet arbetar interaktivt med nyckelaktörer för beredning av aktuell praktikforskning, praktikundervisning och förändringsarbete. Under perioden förstärks kommunikationen digitalt i sociala medier samt även genom att vidareutveckla plattformar där kunskap samlas och sprids.

1.1. Nya kunskapsallianser

Samarbetet med både forsknings- och utvecklingsinstitutioner och med tredje sektorn förstärks genom formande av nya kunskapsallianser både inom ungdomsarbete och äldreomsorg. Mathilda Wrede-institutets samarbetsparter bidrar med aktuell forskning inom många olika forsknings- och utvecklingsprojekt. Mathilda Wrede-institutet fungerar som en länk och samlande kraft mellan olika parter. Finansiering för svenska nätverk kan sökas tillsammans.

1.1.1. Utveckling av ett finlandssvenskt nätverk för forsknings- och utvecklingsarbete om ungdomar

Ett interregionalt samarbete gällande utveckling av finlandssvenskt forskning- och utvecklingsarbete med temat ungdomar har initierats mellan Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området, Helsingfors universitet, Åbo Akademi i Vasa, samt Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Nätverkets forskningsområde berör ungdomar i Svenskfinland. Ett nätverk för forsknings- och utvecklingsprojekt med högskolor i Helsingfors, Vasa och Åbo som parter innebär ett utökat samarbete mellan de finlandssvenska regionerna och högskolorna. I högskolornas strategier påtalas vikten av samarbete, samverkan och arbetsfördelning mellan högskolorna för att uppnå både innehållsmässig och ekonomisk synergi. Genom att koordinera forsknings- och utvecklingsprojekt om ungdomar i Svenskfinland kan högskolorna och övriga parter i större utsträckning samarbeta och utnyttja varandras kompletterande kompetenser.

1.1.2. Socialgerontologiskt forsknings- och utvecklingssamarbete

Institutet har inlett ett samarbete med Folkhälsan vad gäller socialgerontologisk forskning. En litteraturöversikt om äldres aktörskap bland de som bor hemma slutförs under handlingsplansperioden. En survey planeras om äldres aktörskap och miljöns inverkan på välmående inom serviceboende (BoAktiv projekt). Praktikforskning och magistersavhandlingar genomförs inom projektet.

1.1.3. Kollaborativa forskningssamarbetsmodeller

Under perioden 2018-2019 samarbetar institutet med flera universitet (Malmö universitet, Aalborgs universitet och Auckland University) kring internationella vetenskapliga publikationer inom ramen för projektet "Reconstructing welfare and research aiming at social change - Practices with young people". Projektets nyckelfrågeställningar handlar om hur kan vi kritiskt kan förstå dagens välfärdsstatsinterventioner gällande mångfasetterad utsatthet bland ungdomar inom ramen för samhällsförändring och hur vi kan utveckla framtida kunskaper och metoder inom ramen för välfärdsinstitutioner i förändring.

2. Praktikforskning i aktuella substansområden

Mathilda Wrede-institutets grundval vilar på vetenskaplig verksamhet med praktikforskning som ledstjärna. Institutets satsning för främjande av praktikforskning har en strategiskt långsiktig agenda. Praktikforskning förverkligas i nära kontakt med sitt forskningsobjekt med ett deltagarorienterat grepp. Syftet är att genom forskning initiera förändringsarbete.

Följande områden är aktuella under perioden:

- Unga och unga vuxnas relation till välfärdstjänster
- Urbant socialt arbete med invandrare
- Kultur och socialt arbete
- Barn- och familjetjänster

Studeranden utför praktikarbeten inom dessa substansområden i institutets medlemskommuner.

2.1. Unga och unga vuxnas relation till välfärdstjänster

Mathilda Wrede-institutet satsar långsiktigt på praktikforskning där forskarsocialarbetare forskar och utvecklar sektorövergripande arbete med unga i åldern 15–29 år. Praktikforskningen granskar livssituationer och servicestigar gällande unga vuxna i sårbara livssituationer, som ofta är svårnåbara. Centralt för forskningen är servicens inverkan på de ungas livssituationer.

I ett av forsknings- och utvecklingsuppdragen är Helsingfors Ohjaamo/Navigator-service i centrum. Uppdraget kopplas till Helsingfors social- och hälsovårdssektors strategi (2017-2021) där utgångspunkten är att bättre känna igen brukarnas servicebehov och erbjuda holistiskt stöd till unga för att förhindra marginalisering och arbetslöshet bland unga vuxna.

Under åren 2016-2017 har forskarsocialarbetare samlat in ungas serviceupplevelser och forskat i det mångprofessionella servicekonceptet. Utgående från dessa resultat kommer de svenska serviceprocesserna att utvecklas med närmandesätt och element inspirerade av Living Lab-metoder.

Under åren 2018-2019 fortsätter forsknings- och utvecklingsarbetet i form av en Living Lab-inspirerad forsknings- och testomgivning, där tvåspråkig Ohjaamo/Navigator-verksamhet utvecklas i Helsingfors. Intresset är att stödja utvecklandet av det tvåspråkiga Ohjaamo/Navigator-arbetet och syftet är att skapa ett fungerande svenskspråkigt Navigator-samarbetsnätverk i samarbete med det finskspråkiga fältet. Nätverket erbjuder en plattform för kompetensutveckling genom reflektion kring teori och praktik tillsammans med inbjudna sakkunniga, professionella och unga vuxna.

Living Lab-tillvägagångssättet syftar till en forsknings, utvecklings- och innovationsprocess där ny service utvecklas enligt en fleraktörsmodell. I processen inkluderas servicebrukare, svensk- och finskspråkiga Ohjaamo/Navigator-nätverk, LIV/ELO-nätverket samt tredje sektorns aktörer. Studeranden involveras i utvecklingsprocessen. Servicebrukarnas delaktighet kommer att uppföljas med hjälp av socialarbetarstuderande (magistersavhandling). Living Lab-processen faciliteras av forskarsocialarbetarna. Processen kommer att involvera professor Judith Metz (Hogeschool van Amsterdam) som deltar i bedömningen av processen.

Studerandearbeten knyts även an till detta substansområde bland institutets intressenter.

2.2. Urbant socialt arbete med invandrare

2.2.1. Kauko-projekt

I det tvååriga (2017-2018) Kauko-projektet ligger fokus på urbant socialt arbete med invandrare. Många globala och samhällsliga frågor tenderar för tillfället att kulmineras i urbana områden. Esbo, Helsingfors, Lahtis och Vanda har en nyckelroll för att säkerställa välbefinnandet och integrering av invandrarbefolkningen under de närmaste åren och i framtiden. Se närmare (<http://blogs.helsinki.fi/kotoutuminenkaupungissa2017-2018/>)

Studeraden utför praktikarbeten inom substansområdet i institutets medlemskommuner.

2.3. Kultur och socialt arbete

Mathilda Wrede-institutet söker finansiering till ett kulturprojekt för att främja relationsbaserat klientarbete inom socialt arbete med hjälp av teoretiska och kulturella infallsvinklar. Kulturens roll inom det sociala området är fortfarande rätt begränsad, trots att forskning betonat dess positiva effekter. Det finns således plats för ett mer etablerat samarbete mellan kultursektorn och det sociala området. Socialarbetaren och klienten erbjuds möjligheten att tillsammans få fokusera på ett djupare plan i en reflekterande process som handlar om bekräftande människorelationer. Goda relationer bygger på arbete kring bemötande, interventioner och växelverkan personerna emellan.

I projektet ingår en teoridel, vars syfte är att socialarbetare och klienter i par bekantar sig med och lär sig om relationsbaserat arbete samt om konstbaserade metoder. Tyngdpunkten ligger i ord och skapande av texter samt bild, fotografi och video. Teoridelen består således av skriv- och fotograferingsprocesser som inbjudna konstnärer leder.

Processen dokumenteras av två forskarsocialarbetare. Delar av projektet kan förverkligas som praktikforskningshelheter inom ramen för magisterstudier i socialt arbete vid Helsingfors universitet (dessa förutsätter forskningstillstånd och informerat samtycke av deltagare). Institutet ansöker om projektmedel för denna satsning.

Studerandearbeten knyts även an till detta substansområde bland institutets intressenter.

2.4. Barn- och familjetjänster, familjecenter

Under handlingsperioden 2018-2019 kommer ett familjecenter-projekt att påbörjas inom ramen för institutets verksamhet. Målsättningen med projektet är att samla och sprida kunskap om Familjecenter-modellen i kommuner till stöd för utvecklingsarbetet. Projektet möjliggör växelverkan mellan praktiker i kommuner och tredje sektorn, utvecklingsarbetare, studeranden och högskolor för att vidareutveckla Familjecenter-service.

Studeraden utför praktikarbeten inom substansområdet i institutets medlemskommuner.

3. Experiment, innovationer, förändringsarbete och kunskapsspridning

Inom denna helhet ligger fokus på flexibla och smidiga utvecklingsprocesser. Institutet utvecklar nya verksamhetskoncept genom experiment och innovationer i syfte att skapa verktyg för strukturellt socialt arbete.

3.1. Experiment, innovationer och förändringsarbete

3.1.1. Forskningsöversikter

Institutet utvecklar ett koncept för forskningsöversikter som tryggar den kumulativa kunskapsproduktionen. Forskningsöversikterna utgår ifrån praktikens behov och fungerar som vetenskapligt stöd för det praktiska arbetet.

3.1.2. Forsknings- och studiecirklar

Institutet vidareutvecklar koncept för forskningscirklar. Forskningscirkelarna erbjuds till praktiker, utvecklare och forskare. Fokus är på institutets aktuella substansområden för forskning och utveckling. Idén med forskningscirklar är att fokusera på aktuell forskning i ett visst temaområde under en kort period på t.ex. två månader. I forskningscirkelarna kan professionella reflektera kring temat ur sina utgångspunkter och i dialog skapa förståelse kring det aktuella temaområdet. Föreläsare kan bjudas in för att berätta om aktuell forskning. Mathilda Wrede-institutets forskarsocialarbetare har koordineringsansvar för denna verksamhet.

Implementering av biografiska metoder

Institutet vidareutvecklar och implementerar biografiska metoder (Johanna Björkenheim) inom social- och hälsovården.

3.1.4. Självstyrande team inom äldreomsorg

Arcada deltar i utvecklingsprojekt gällande äldreomsorg i samarbete med Sibbo kommun där självstyrande team utvecklas.

3.2. Kunskapsspridning

3.2.1 Information i olika medier

Institutet publicerar material och nyheter som anknyter till det sociala området med hjälp av olika kanaler på sociala medier. Förutom institutets internetsida upprätthåller institutet en sida på Facebook, Twitter samt en Youtube-kanal. Vidare lanserar institutet en egen blogg, där olika aktörer inom det sociala området skriver om aktuella teman.

3.2.2. Seminarier

Seminarier som institutet arrangerar direktsänds genom streaming för att på så sätt nå ut till en större publik. De streamade evenemangen lagras som videofiler på hemsidan.

3.2.3. Podcasten – Det sociala rummet

Under 2018 lanserar Mathilda Wrede-institutet i samarbete med FSKC en podcastserie som pilotprojekt, som i första hand berör forsknings- och utvecklingsarbete, men även aktuella samhällsteman. Gäster bjuds in för att diskutera angelägna teman i de olika avsnitten.

3.2.4. Publikationer

Mathilda Wrede-institutet publicerar doktorsavhandlingar och andra vetenskapliga arbeten i sin forskningsserie. Dessutom publiceras studerandes praktikforskningsarbeten, magisteravhandlingar och övriga arbetspapper på institutets hemsida.

Institutet har en internationell redaktionskommitté som består av:

Tapio Salonen, Malmö högskola
Gudny Eydal, University of Iceland
Lars Uggerhøj, Aalborg universitet
Elisabeth Willumsen, Stavanger Universitet
Marjaana Seppänen, Lapplands universitet
Åsa Rosengren, Arcada University of Applied Sciences
Helena Blomberg-Kroll, Helsingfors universitet
Ilse Julkunen, Helsingfors universitet

Publikationer 2018-2019

Mathilda Wrede-institutets forskningsserie 6/2018
Johanna Björkenheim: Towards Biographical Agency in health social work

BILAGA 1 PROCESSMODELL

Processmodell för hur verksamhet förs till produktion inom Mathilda Wrede-institutet

